

EVROPSKA CENTRALNA BANKA
BANČNI NADZOR

Osnutek vodnika za ocenjevanje sposobnosti in primernosti

BANKENTOEZICHT

November 2016

BANKTILLSYN BANKU UZRAUDZĪBA

BANKŪ PRIEŽIŪRA NADZÓR BANKOWY

VIGILANZA BANCARIA

BANKFELÜGYELET

BANKING SUPERVISION

SUPERVISION BANCAIRE BANČNI NADZOR

MAOIRSEACHT AR BHAINCÉIREACHT NADZOR BANAKA

BANKING SUPERVISION

PANGANDUSJÄRELEVALVE

SUPERVISÃO BANCÁRIA

BANKOVNI DOHLED

БАНКОВ НАДЗОР

BANKTILLSYN

BANKENAUF SICHT

ΤΡΑΠΕΖΙΚΗ ΕΠΟΠΤΕΙΑ PANKKIVALVONTA

SUPRAVEGHERE BANCARĂ BANKOVÝ DOHLAD

SUPERVIŽJONI BANKARJA

SUPERVISIÓN BANCARIA

BANKING SUPERVISION

BANKENAUF SICHT

SUPERVISÃO BANCÁRIA

Kazalo

Predgovor	3
1 Pravni okvir	4
1.1 Uredba o EMN in okvirna uredba o EMN	4
1.2 CRD IV in nacionalna zakonodaja	4
1.3 Smernice EBA	5
1.4 Politike, prakse in postopki v EMN	5
2 Organizacija v okviru EMN	6
2.1 Pristojni nacionalni organi kot vstopna točka	6
2.2 ECB kot nosilec odločanja	6
3 Načela	7
1. načelo – prvenstveno odgovornost kreditnih institucij	7
2. načelo – vloga »vratarja«	7
3. načelo – poenotenje	7
4. načelo – sorazmernost in ocenjevanje vsakega primera posebej	8
5. načelo – ustrezno postopanje in pravičnost	8
6. načelo – povezava s tekočim nadzorom	8
4 Obseg ocenjevanja sposobnosti in primernosti s strani ECB	9
5 Ocenjevalna merila	10
5.1 Izkušnje	10
5.2 Ugled	12
5.3 Nasprotje interesov in neodvisnost	13
5.4 Zadostni čas	15
5.5 Kolektivna primernost	18
6 Razgovor	19
6.1 Namen	19
6.2 Obseg in oblike razgovora	19

6.3	Obvestilo	20
6.4	Komisija za razgovor	20
6.5	Jezik	20
7	Proces ocenjevanja	21
7.1	Nova imenovanja	21
7.2	Nova dejstva	23
7.3	Izdaja dovoljenja in pridobitev kvalificiranega deleža	23
8	Odločitev	24
8.1	Pozitivna odločitev	25
8.2	Sporočanje odločitve in pritožba	26
9	Zamenjava članov upravljalnega organa	27
	Kratice in terminologija	28

Predgovor

Upravljalni organ kreditne institucije mora biti primeren za izvajanje svojih pristojnosti ter sestavljen tako, da prispeva k učinkovitemu upravljanju in uravnoteženemu odločanju. To povečuje varnost in trdnost tako institucije same kot tudi širšega bančnega sektorja, saj utrjuje zaupanje javnosti v vse, ki upravljajo finančni sektor euroobmočja.

Od 4. novembra 2014 ima ECB nalogo, da odloča o vseh imenovanjih članov upravljalnih organov pomembnih kreditnih institucij, ki so pod njenim neposrednim nadzorom. Ta nadzor primernosti na kratko obravnava že Vodnik po bančnem nadzoru, ki ga je ECB objavila novembra 2014. Namen pričujočega osnutka vodnika za ocenjevanje sposobnosti in primernosti pa je podrobneje pojasniti politike, prakse in postopke, ki jih ECB uporablja pri ocenjevanju primernosti članov upravljalnih organov pomembnih kreditnih institucij.

Politike, prakse in postopki se bodo s časom prilagajali novim razmeram. Vodnik je zamišljen kot praktično orodje, ki se bo redno posodabljal z novimi, v praksi pridobljenimi izkušnjami.

Namen osnutka vodnika je poenotiti izvajanje meril, ki se uporabljajo pri ocenjevanju sposobnosti in primernosti. Cilj poenotenja je oblikovati skupne nadzorniške prakse. Vseeno osnutek vodnika ni pravno zavezujoč dokument in ne more v nobeni obliki nadomestiti pravnih zahtev, ki izhajajo iz veljavne evropske ali nacionalne zakonodaje. Glavni namen posvetovanja je predstaviti politike in prakse, ki jih je razvila ECB in so večinoma opisane v 5. in 6. poglavju tega osnutka vodnika, ter o njih zbrati povratne informacije.

1 Pravni okvir

1.1 Uredba o EMN in okvirna uredba o EMN

Nadzor sposobnosti in primernosti je eno od področij, ki so v izključni pristojnosti ECB. Člen 4(1)(e) uredbe o enotnem mehanizmu nadzora (EMN)¹ določa, da je ocenjevanje sposobnosti in primernosti treba obravnavati kot del nadzora splošnega upravljanja kreditnih institucij.

Okvirna uredba o EMN² podrobneje opredeljuje pristojnosti na področju nadzora sposobnosti in primernosti v členih 93 in 94. Poleg tega nadzorovanim subjektom nalaga nekatere neposredne obveznosti glede obveščanja pristojnih nacionalnih organov o vseh pomembnih dejstvih. Člen 93 obravnava spremembe v upravljalnih organih, člen 94 pa pokriva nova dejstva in druga vprašanja, ki bi lahko vplivala na obveznost, da so v upravljalnih organih kreditnih institucij primerne osebe.

O primernosti članov upravljalnih organov pomembnih kreditnih institucij ECB odloča po vsakem ocenjevanju sposobnosti in primernosti.

1.2 CRD IV in nacionalna zakonodaja

Prvi pododstavek člena 4(3) uredbe o EMN določa, da ECB pri izvajanju svojih nadzorniških nalog uporablja vse upošteveno pravo Unije, medtem ko v primerih, ko je zakonodaja sestavljena iz direktiv, uporablja nacionalno zakonodajo, s katero se te direktive izvajajo. Zahteve glede primernosti so zgoščeno predstavljene v členu 91 CRD IV.³ Direktiva vsebinsko pokriva standarde sposobnosti in primernosti, vendar ne vsebuje nobenih podrobnosti o različnih merilih in nikakor ne določa, kakšni nadzorniški postopki so potrebni (npr. izbira med vnaprejšnjo nadzorniško odobritvijo imenovanja in naknadnim obvestilom nadzorniku o imenovanju).

Zaradi tega bo ECB pri odločanju o sposobnosti in primernosti v okviru enotnega mehanizma nadzora (EMN) upoštevala vsebinske zahteve, ki so določene v zavezujoči nacionalni zakonodaji, s katero se izvaja člen 91 CRD IV. Ker ta člen predstavlja le minimalno določilo za potrebe poenotenja, ga je 19 držav euroobmočja v nacionalno zakonodajo preneslo na različne načine. Nekatere države so šle tudi dlje od člena 91 CRD IV.

¹ Uredba Sveta (EU) št. 1024/2013 z dne 15. oktobra 2013 o prenosu posebnih nalog, ki se nanašajo na politike bonitetnega nadzora kreditnih institucij, na Evropsko centralno banko (UL L 287, 29. 10. 2013, str. 63).

² Uredba (EU) št. 468/2014 Evropske centralne banke z dne 16. aprila 2014 o vzpostavitvi okvira za sodelovanje znotraj enotnega mehanizma nadzora med Evropsko centralno banko in pristojnimi nacionalnimi organi ter z imenovanimi nacionalnimi organi (okvirna uredba o EMN) (ECB/2014/17) (UL L 141, 14. 5. 2014, str. 1).

³ Direktiva 2013/36/EU Evropskega parlamenta in Sveta z dne 26. junija 2013 o dostopu do dejavnosti kreditnih institucij in bonitetnem nadzoru kreditnih institucij in investicijskih podjetij, spremembi Direktive 2002/87/ES in razveljavitvi direktiv 2006/48/ES in 2006/49/ES (UL L 176, 27. 6. 2013, str. 338).

ECB lahko v postopku odločanja uporabi vsa pooblastila, ki jih ima po uredbi o EMN. Primeri pooblastil, ki jih ima neposredno po tej uredbi, so zbiranje informacij, vključno z razgovori, in določanje pogojev, obveznosti ali priporočil v odločitvah o sposobnosti in primernosti.

1.3 Smernice EBA

Poleg nacionalne zakonodaje upošteva ECB tudi smernice EBA glede sposobnosti in primernosti ter smernice EBA glede notranjega upravljanja.⁴ Te smernice pristojnim nacionalnim organom in ECB puščajo nekaj manevrskega prostora, da podrobneje opredelijo zahteve. Opredelitve in koncepti iz smernic so upoštevani tudi v tem osnutku vodnika.

1.4 Politike, prakse in postopki v EMN

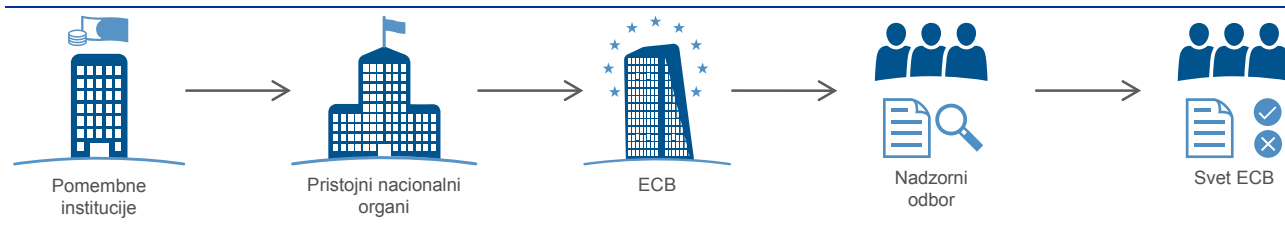
ECB skupaj s pristojnimi nacionalnimi organi zagotavlja poenoteno izvajanje zahtev EU in smernic tako, da sprejema politike v zvezi z merili, praksami in postopki za oceno sposobnosti in primernosti. Te politike se sprejemajo brez poseganja v nacionalno zakonodajo, kar pomeni, da se jih morajo ECB in pristojni nacionalni organi držati, razen če obstaja nasprotujoča zavezujoča nacionalna zakonodaja. Pristojni nacionalni organi so se dogovorili, da bodo nacionalno zakonodajo tolmačili in razvijali v skladu z omenjenimi politikami. Osnutek vodnika upošteva politike, ki jih je Nadzorni odbor sprejel do konca januarja 2016. Politike se bodo spreminjale v skladu z razvojem prakse EMN pri nadzoru sposobnosti in primernosti ter v skladu z mednarodnimi in evropskimi zakonodajnimi dogajanjem ali novimi tolmačenji CRD IV, ki jih bo pravnomočno predstavilo na primer Sodišče Evropske unije.

⁴ Smernice o ocenjevanju primernosti članov organov vodenja ali nadzora in nosilcev ključnih funkcij (EBA/GL/2012/06), osnutek smernic EBA in ESMA o ocenjevanju primernosti članov organov vodenja ali nadzora in nosilcev ključnih funkcij, o katerih trenutno poteka posvetovanje, in Smernice organa EBA o notranjem upravljanju (GL44).

2 Organizacija v okviru EMN

Slika 1

Sodelujoči deležniki v okviru EMN

2.1 Pristojni nacionalni organi kot vstopna točka

Kreditna institucija (ali izjemoma kandidat⁵) o imenovanju obvesti pristojni nacionalni organ, pri čemer uporabi temu namenjen nacionalni obrazec, kjer ta obstaja.⁶

Pristojni nacionalni organ zatem obvesti ECB. Skupaj zbereta potrebne informacije, izvedeta ocenjevanje ter Nadzornemu odboru in Svetu ECB predložita podroben predlog v odločanje.

2.2 ECB kot nosilec odločanja

ECB odloča samo o imenovanjih v pomembnih kreditnih institucijah, razen če je imenovanje sestavni del postopka za izdajo dovoljenja ali postopka za pridobitev kvalificiranega deleža (to sta enotna postopka za pomembne in manj pomembne institucije). V skladu s členom 6(4) uredbe o EMN so za redna imenovanja v manj pomembnih institucijah (tj. razen v primerih izdaje dovoljenja ali pridobitve kvalificiranega deleža) odgovorni pristojni nacionalni organi.

V ECB ocenjevanje sposobnosti in primernosti skupaj izvajajo oddelek Dovoljenja (AUT)⁷ v generalnem direktoratu Mikrobonitetni nadzor IV (v tem generalnem direktoratu so zbrane vse horizontalne funkcije bančnega nadzora ECB), skupne nadzorniške skupine in (kjer obstajajo) horizontalni oddelki pristojnih nacionalnih organov, odgovorni za ocenjevanje sposobnosti in primernosti.

⁵ Za opredelitev izraza »kandidat« glej razdelek »Kratice in terminologija« na koncu vodnika.

⁶ Povezave do nacionalnih obrazcev so na voljo na tej povezavi.

⁷ Oddelek skrbi za pravilno uporabo politik, praks in postopkov EMN ter zagotavlja skladnost s pravnimi zahtevami in konsistentnost odločitev ECB o sposobnosti in primernosti.

3 Načela

1. načelo – prvenstveno odgovornost kreditnih institucij

Nadzorovani subjekti so v prvi vrsti sami odgovorni, da v upravljalni organ imenujejo osebe, ki izpolnjujejo zahteve glede sposobnosti in ustreznosti (»primernost«). Sami morajo skrbno preveriti in oceniti člane upravljalnega organa, in sicer ne le pred imenovanjem, ampak tudi med rednim delovanjem (npr. v primeru večjih sprememb v nalogah člana upravljalnega organa). Pri tem morajo zagotoviti, da ocenjevana oseba povsem pregledno sodeluje v postopku.

Nadzorovani subjekt mora v okviru svoje obveznosti, da zagotavlja (stalno) primernost članov upravljalnih organov, pristojnim organom v vseh primerih (novo imenovanje, nova dejstva, sprememba položaja itd.) posredovati **vse informacije, ki so potrebne** za oceno sposobnosti in primernosti. To mora storiti pravočasno in natančno. ECB in pristojni nacionalni organ določita, katere informacije je treba posredovati in kako (z nacionalnim obrazcem, če ta obstaja). Po potrebi lahko od nadzorovanega subjekta ali kandidata zahtevata, da pisno ali ustno (npr. v razgovoru) zagotovi dodatne informacije. Če nadzorovani subjekt ali kandidat te zahteve ne izpolni, se šteje, da so informacije o kandidatu nepopolne, kar pomeni, da pozitivne odločitve ni mogoče sprejeti.

2. načelo – vloga »vratarja«

Z nadzorom sposobnosti in primernosti je treba preprečiti, da bi ljudje, ki bi lahko ogrozili delovanje upravljalnega organa, sploh prišli na položaj oziroma da bi ostali na položaju, kadar njihova sposobnost ali primernost postane vprašljiva. Dolžnost ECB v tej zvezi je, da deluje kot »vratar«. Pri tem mora zagotoviti, da pomembni nadzorovani subjekti izpolnjujejo zahtevo po vzdrževanju stabilne ureditve upravljanja, vključno z zahtevami glede sposobnosti in primernosti oseb, odgovornih za upravljanje kreditnih institucij.⁸

3. načelo – poenotenje

Z nadzorom sposobnosti in primernosti skuša ECB natančneje poenotiti ocenjevanje članov upravljalnih organov v vseh državah euroobmočja.⁹ Večja enotnost in zблиževanje postopkov sta nujna, saj so bile pri ocenjevanju sposobnosti in primernosti odkrite številne razlike v nadzorniških politikah, postopkih in praksah (vključno z različnimi tolmačenji ocenjevalnih meril).

⁸ Člen 4(1)(e) in člen 6(4) uredbe o EMN.

⁹ Glej »Načelo 3 – Enotnost v okviru EMN« v Vodniku po bančnem nadzoru.

4. načelo – sorazmernost in ocenjevanje vsakega primera posebej

Načelo sorazmernosti velja v celotnem procesu ocenjevanja sposobnosti in primernosti, kar pomeni, da morata biti tako proces nadzora, ki ga izvaja ECB, kot tudi uporaba meril primernosti sorazmerna z velikostjo subjekta ter naravo, obsegom in zapletenostjo njegovih dejavnosti kot tudi s konkretnim položajem, ki se zapolnjuje.

Zaradi uporabe načela sorazmernosti pri merilih primernosti se ne smejo znižati standardi primernosti, možen pa je diferenciran pristop v procesu ocenjevanja ali pri uporabi meril primernosti. To pomeni, da ocenjevanje v vseh primerih temelji na individualni analizi in nadzorniški presoji.

5. načelo – ustrezno postopanje in pravičnost

Nadzor sposobnosti in primernosti v veliki meri določajo sprejeti postopki. V nadzorniškem postopku je vlagatelj v večini primerov nadzorovani subjekt, nadzorniško razmerje pa je med ECB, pristojnim nacionalnim organom in nadzorovanim subjektom. Vendar pa odločitev o sposobnosti in primernosti lahko prizadene pravice nadzorovanega subjekta ali kandidata. V teh primerih oba uživata vsa postopkovna jamstva, ki so zagotovljena z uredbo o EMN in okvirno uredbo o EMN, kot na primer pravico do izjave. ECB je dolžna odločati na podlagi informacij, ki veljajo kot pomembne in relevantne za ocenjevanje sposobnosti in primernosti, pri čemer mora delovati uravnoteženo ter pretehtati vse dejavnike, ki govorijo tako v prid kandidata kot tudi proti njemu. Poleg uredbe o EMN in okvirne uredbe o EMN upošteva ECB tudi splošna načela upravnega prava EU in zakonodaje EU s področja varstva podatkov.

6. načelo – povezava s tekočim nadzorom

Ocena sposobnosti in primernosti se upošteva pri tekočem nadzoru upravljanja institucije, še posebej v zvezi s sestavo in delovanjem upravljalnega organa. Tako je na podlagi ocene lahko sprejeta odločitev, ki terja nadaljnje ukrepanje v okviru tekočega nadzora, medtem ko je po drugi strani mogoče v okviru tekočega nadzora zagotoviti informacije, ki se upoštevajo pri ocenjevanju sposobnosti in primernosti (še posebej v zvezi s kolektivno primernostjo ali merili neodvisnosti) ali pa te informacije privedejo do ponovnega ocenjevanja ustreznosti članov upravljalnega organa.

4 Obseg ocenjevanja sposobnosti in primernosti s strani ECB

Ta osnutek vodnika velja za vse institucije, ki so pod neposrednim nadzorom ECB (pomembne institucije), ne glede na to, ali so kreditne institucije ali (mešani) finančni holdingi.¹⁰ V primeru postopka za izdajo dovoljenja ali postopka glede pridobitve kvalificiranega deleža velja tudi za manj pomembne institucije.

Člen 91 CRD IV velja za člane upravljalnega organa v funkciji vodenja (izvršna funkcija) in za člane v funkciji nadzora (neizvršna funkcija). Zato izraz »upravljalni organ« zajema obe funkciji.

¹⁰ Za finančne holdinge glej člen 121 CRD IV.

5 Ocenjevalna merila

Sposobnost in primernost članov upravljalnega organa se ocenjuje po petih merilih, in sicer izkušnje, ugled, nasprotje interesov, neodvisnost, čas, potreben za izvrševanje funkcije, in kolektivna primernost. Ta merila so opisana v naslednjih poglavjih.

5.1 Izkušnje

Praktične in teoretične izkušnje

Člani upravljalnega organa morajo imeti zadostno znanje, veščine in izkušnje za opravljanje svoje funkcije.¹¹ Izraz »izkušnje« se v nadaljevanju uporablja v širšem smislu in zajema tako praktične in poklicne izkušnje, pridobljene na prejšnjih položajih, kot tudi teoretične izkušnje, pridobljene z izobraževanjem in usposabljanjem. Upoštevati je treba tudi kandidatovo znanje in veščine. Pri ocenjevanju teoretičnih izkušenj se upošteva predvsem stopnja in vrsta izobrazbe, ki naj bi bila s področja bančništva in finančnih storitev ali drugih sorodnih področij (predvsem bančništvo in finance, ekonomija, pravo, uprava, finančna regulativa, strategija, upravljanje s tveganji, interna kontrola, finančna analiza in kvantitativne metode). Praktične izkušnje zajemajo prejšnje položaje, pri čemer se upoštevajo trajanje zaposlitve, velikost organizacije, obseg pristojnosti, število podrejenih, narava dejavnosti, dejanska relevantnost pridobljenih izkušenj in podobno.

Ne glede na morebitno uporabo nacionalnih obrazcev mora nadzorovani subjekt predložiti vsaj podroben življenjepis kandidata. Upoštevajo se tudi programi usposabljanja, ki se jih kandidat že udeležuje ali se jih bo udeleževal v prihodnosti.

Zahteve, specifične za funkcijo, in minimalne zahteve

Načelo sorazmernosti se upošteva samo po sebi, saj je zahtevana raven izkušenj odvisna od glavnih značilnosti konkretne funkcije in institucije. Čim bolj so te značilnosti kompleksne, tem več izkušenj se zahteva.

Od vseh članov upravljalnega organa se pričakuje, da imajo vsaj osnovne teoretične bančne izkušnje na naslednjih področjih:

- finančni trgi;
- regulativni okvir in pravne zahteve;

¹¹ Člen 91(1) CRD IV.

- strateško načrtovanje ter razumevanje in uresničevanje poslovne strategije ali poslovnega načrta kreditne institucije;
- upravljanje tveganj (odkrivanje, ocenjevanje, spremljanje, obvladovanje in zmanjševanje glavnih vrst tveganj kreditne institucije), vključno z izkušnjami, ki so neposredno povezane s pristojnostmi člana;
- ocenjevanje učinkovitosti ureditev kreditne institucije in vzpostavljanje učinkovitega upravljanja, nadzora in kontrol;
- razumevanje finančnih informacij kreditne institucije, prepoznavanje glavnih problemov na podlagi teh informacij ter ustrezne kontrole in ukrepi.

Ocenjevanje izkušenj se opravi v dveh korakih. V prvem koraku se oceni, ali kandidat dosega prag, nad katerim se domneva, da ima zadostne izkušnje. Če je potrebno, se v drugem koraku opravi podrobnejša ocena.

Prvi korak: ocenjevanje glede na prag

Izkušnje se ocenijo glede na splošne domneve o zadostnih izkušnjah nad določenim pragom. Če kandidat dosega prag, se navadno domneva, da ima zadostne izkušnje, razen če obstajajo znaki, da to ne drži. Prag ne posega v nacionalno zakonodajo. Na podlagi relevantnih dejavnikov, kot so vrsta funkcije, narava, velikost in zapletenost subjekta, se lahko oceni, da so potrebne dodatne izkušnje. Za direktorja, ki je hkrati direktor upravljanja tveganj, finančni direktor, direktor za skladnost poslovanja, predsednik revizijske komisije ali predsednik komisije za tveganja, se zahtevajo tudi specializirane izkušnje na ustreznem področju.

Domneva o ustreznih izkušnjah za upravljalni organ v funkciji vodenja

Glavni izvršni direktor (CEO)	Direktor
Izvršni: deset let nedavnih ¹² praktičnih izkušenj na področjih, povezanih z bančništvom ali finančnimi storitvami. Od tega mora biti velik delež na visokih vodstvenih položajih. ¹³	Izvršni: pet let nedavnih praktičnih izkušenj na področjih, povezanih z bančništvom ali finančnimi storitvami, na visokih vodstvenih položajih.

Domneva o ustreznih izkušnjah za upravljalni organ v funkciji nadzora

Predsednik	Direktor
Neizvršni predsednik: deset let nedavnih relevantnih ¹⁴ praktičnih izkušenj. Od tega mora biti velik delež na visokih	Neizvršni: tri leta nedavnih relevantnih praktičnih izkušenj na višjih vodstvenih položajih ¹⁵ (vključno s teoretičnimi izkušnjami iz

¹² Pridobljenih v največ zadnjih 12 letih.

¹³ Za visoko vodstveno funkcijo se razume ena raven pod upravljalnim organom v funkciji vodenja.

¹⁴ Pri ocenjevanju relevantnosti se upošteva, kako podobne so institucije, v katerih so bile pridobljene izkušnje, po velikosti in zapletenosti. Relevantne izkušnje so za predsednika ali neizvršnega direktorja lahko širše kot za izvršnega direktorja. Vsekakor se ne zahteva, da imajo vsi člani upravljalnega organa v funkciji nadzora praktične izkušnje s področij, povezanih z bančništvom ali finančnimi storitvami.

Drugi korak: podrobna ocena

Če prag za domnevo zadostnih izkušenj ni dosežen, se kandidat vseeno lahko šteje za primernega, če nadzorovani subjekt lahko ustrezno utemelji imenovanje. To se analizira tako, da se opravi celotno in podrobno ocenjevanje izkušenj kandidata, pri čemer se upošteva, da mora biti v upravljalnem organu zagotovljena zadostna raznolikost in širok nabor izkušenj ter da se izpolnijo nacionalne zahteve glede predstavnikov zaposlenih v upravljalnem organu. Možne utemeljitve so npr. program usposabljanja v primeru delnega pomanjkanja izkušenj, splošna kolektivna primernost obstoječih članov upravljalnega organa, imenovanje na določen položaj za omejen čas (npr. za institucijo v postopku likvidacije) ali imenovanje osebe s specifičnimi teoretičnimi ali praktičnimi izkušnjami, ki jih institucija potrebuje.

5.2 Ugled

Odsotnost sorazmernosti in domneva nedolžnosti

Člani upravljalnega organa morajo vedno uživati zadosten ugled,¹⁶ da lahko preudarno in skrbno upravljajo nadzorovani subjekt. Ker oseba ugled bodisi ima ali pa ga nima, se za merilo ugleda ter pri ocenjevanju tega merila, ki mora biti za vse institucije opravljeno enako, ne more uporabljati načelo sorazmernosti.

Šteje se, da kandidat uživa ugled, če ni nasprotnih dokazov in razlogov za utemeljen dvom o njegovem ugledu (domneva nedolžnosti). Če osebno ali poslovno delovanje kandidata vzbuja dvom o njegovi sposobnosti, da bo zagotavljal preudarno in skrbno upravljanje kreditne institucije, mora nadzorovani subjekt o tem obvestiti nadzornika, ki oceni pomembnost okoliščin.

(Odprti) sodni postopki

Odprti – kot tudi zaključeni – kazenski ali upravni postopki lahko vplivajo na ugled kandidata in nadzorovanega subjekta, tudi če je (ali bo) kandidat imenovan v drugi državi kot v tisti, v kateri so se zgodili relevantni dogodki.¹⁷ Kljub domnevi nedolžnosti je že samo dejstvo, da se oseba kazensko preganja, relevantno za njeno

¹⁵ Ena ali dve ravni pod upravljalnim organom v funkciji vodenja.

¹⁶ Člen 91(1) CRD IV.

¹⁷ Odprti sodni postopki lahko vplivajo tudi na sposobnost člana upravljalnega organa, da opravljanju svojih funkcij nameni dovolj časa, in jih je zato v tem okviru prav tako treba preučiti.

ustreznost. Zaključeni postopki vplivajo na ugled kandidata, če so ugotovitve v škodo kandidata. Tudi če je zaključek v korist kandidata, nadzornik lahko preuči temeljne okoliščine postopka, da bi ugotovil, ali vplivajo na kandidatov ugled. Zato mora biti nadzornik vedno obveščen o sodnih postopkih.¹⁸ Na podlagi relevantnih razpoložljivih informacij nadzornik oceni pomembnost dejstev in posledice za ugled kandidata in nadzorovanega subjekta.

Kandidat, nadzorovani subjekt in/ali tožilstvo mora predložiti vsaj naslednje informacije:

- narava obtožbe ali obdolžitve (tudi ali gre za kazenski ali upravni postopek ter ali gre za zlorabo zaupanja), faza, ki je bila dosežena v postopku, (preiskava, pregon, sodba, pritožba) in verjetna kazen, če pride do obsodbe;¹⁹
 - koliko časa je minilo od domnevne kršitve in kako je ravnal kandidat od tedaj;
 - osebna vpletenost kandidata, zlasti v zvezi s kaznivimi dejanji gospodarskih družb;
 - odnos kandidata do domnevne kršitve in kako razume svoje ravnanje;
 - druge olajševalne ali oteževalne okoliščine (npr. druge tekoče ali pretekle preiskave, izrečene upravne sankcije, razrešitev z delovnega mesta ali s položaja, vezanega na zaupanje, itd.);
 - ocena dejstev s strani kandidata in nadzorovanega subjekta. Od upravljalnega organa se mora izrecno zahtevati, da preuči odprte sodne postopke in potrdi, da zaupa kandidatu. To je pomembno tudi s stališča tveganja izgube ugleda nadzorovanega subjekta.
-

5.3 Nasprotje interesov in neodvisnost

Razkritje, zmanjševanje, upravljanje in preprečevanje nasprotja interesov

Nadzorovani subjekt mora imeti vzpostavljene postopke za razkrivanje, zmanjševanje, upravljanje in preprečevanje nasprotja interesov,²⁰ ki je bodisi dejansko, možno (tj. ga je mogoče z razumno verjetnostjo predvideti) ali domnevno

¹⁸ Nadzorni organ se o tem obvesti bodisi v sklopu informacij v začetni vlogi/obvestilu ali naknadno, če je član upravljalnega organa že na svojem položaju.

¹⁹ Nadzorovani subjekt in/ali kandidat mora predvsem posredovati vse relevantne informacije. Če ECB oceni, da posredovane informacije niso zadostne ali popolne, jih lahko zahteva od tožilstva.

²⁰ Člen 88(1) CRD IV.

(tj. v očeh javnosti). Nasprotje interesov obstaja, če doseganje interesov člana upravljalnega organa negativno vpliva na interese nadzorovanega subjekta. Sprejemljivo je, da je član v nasprotju interesov, če je to ustrezno zmanjšano ali upravljano. Pomembna nasprotja interesov, ki jih ni mogoče zmanjšati ali upravljati na podlagi pisnih politik nadzorovanega subjekta, je treba preprečiti. Če poleg tega nacionalno materialno pravo opredeljuje specifična merila glede neodvisnosti nekaterih članov upravljalnega organa (»neodvisni direktorji«), je treba upoštevati tudi ta merila.

Pomembnost

Nadzornik oceni, kako pomembno je tveganje, ki izhaja iz nasprotja interesov. Brez poseganja v nacionalno zakonodajo so v spodnji tabeli, ki ni izčrpna, predstavljene situacije, v katerih obstaja domneva o pomembnem nasprotju interesov. Vseeno to ne pomeni, da ECB ne more najti nasprotja interesov v primerih, ki jih te situacije in pragi ne zajemajo.

Tabela 1

Pomembno nasprotje interesov

Kategorija nasprotja	Obdobje	Stopnja in vrsta povezanosti ter prag, če obstaja
Oseбно	Zdaj	Kandidat: je ožji družinski član ²¹ člana uprave, nosilca ključne funkcije ali kvalificiranega delničarja v nadzorovanem subjektu ali v matični družbi/njenih podrejenih družbah; je stranka v sodnem postopku proti nadzorovanemu subjektu ali proti matični družbi/njenim podrejenim družbam; ima poslovne vezi (zasebno ali prek gospodarske družbe) z nadzorovanim subjektom, matično družbo ali njenimi podrejenimi družbami.
Poklicno	Zdaj ali v zadnjih dveh letih	Kandidat ali ožji družinski član je istočasno zaposlen na vodstvenem položaju ali položaju višjega vodje v nadzorovanem subjektu, kateremkoli od njegovih konkurentov ali v matični družbi/njenih podrejenih družbah; ima pomembno poslovno razmerje z nadzorovanim subjektom, s katerimkoli od njegovih konkurentov ali z matično družbo/njenimi podrejenimi družbami. Pomembnost poslovnega interesa je odvisna od tega, kolikšno (finančno) vrednost predstavlja za poslovno dejavnost kandidata ali njegovega ožjega družinskega člana.
Finančno	Zdaj	Kandidat ali ožji družinski član ima velik finančni interes oziroma finančno obveznost do katerega od naslednjih: nadzorovani subjekt; matična družba ali njene podrejene družbe; katerakoli stranka nadzorovanega subjekta; katerikoli konkurent nadzorovane družbe. Primeri finančnega interesa/obveznosti so lastniški deleži, druge naložbe in posojila. Pomembnost je odvisna od tega, kolikšno (finančno) vrednost predstavlja interes ali obveznost za finančna sredstva kandidata. Naslednje se v načelu šteje za nepomembno: vsa nepreferenčna zavarovana osebna posojila (kot so zasebne hipoteke), ki so donosna; vsa druga nepreferenčna posojila pod 100.000 EUR, zavarovana ali nezavarovana, donosna ali nedonosna; sedanji lastniški deleži ≤ 1% ali druge naložbe v enaki vrednosti.
Politično	Zdaj ali v zadnjih dveh letih	Kandidat ali ožji družinski član ima položaj z velikim političnim vplivom . »Velik vpliv« je možen na vsaki ravni: lokalni politik (npr. župan), regionalni ali nacionalni politik (npr. vlada), javni uslužbenec (npr. državna služba), državni predstavnik. Pomembnost nasprotja interesov je odvisna od tega, ali so s političnim položajem povezana pooblastila ali obveznosti, ki bi kandidata lahko ovirala pri tem, da deluje v interesu nadzorovanega subjekta.

²¹ Ožji družinski član pomeni zakonca, registriranega partnerja, zunajzakonskega partnerja, otroka, starša in druge osebe, s katerimi kandidat živi v skupnem gospodinjstvu.

Prisotnost predstavnikov delničarjev v upravljalnem organu je sprejemljiva.

Če je ugotovljeno, da je nasprotje interesov pomembno, mora nadzorovani subjekt sprejeti ustrezne ukrepe. Tako mora:

- podrobno analizirati primer;
- odločiti, katere ukrepe za ublažitev nasprotja interesov bo sprejel na podlagi svoje interne politike, razen če potrebne ukrepe predpisuje že nacionalna zakonodaja.

Nadzorovani subjekt mora odgovoriti z »Izjavo o nasprotju interesov«, v kateri nadzorniku zadovoljivo pojasni zgornje ukrepe.

Neodvisnost

Od vsakega člana upravljalnega organa se pričakuje, da deluje neodvisno.²² To merilo se oceni tudi takrat, ko ni nasprotja interesov, saj odsotnost nasprotja interesov ne pomeni nujno, da bo član deloval neodvisno.

To merilo se pri oceni upošteva takrat, ko ima skupna nadzorniška skupina informacije, iz katerih je mogoče sklepati, da kandidat ni deloval neodvisno v prejšnjih funkcijah ali v sedanji funkciji v preteklosti.

5.4 Zadostni čas

Kvalitativne in kvantitativne omejitve

Vsi člani upravljalnega organa morajo biti sposobni, da opravljaju svoje funkcije v instituciji namenijo dovolj časa²³. Na čas, ki ga direktor lahko nameni svoji funkciji, lahko vpliva več dejavnikov, kot so število direktorskih funkcij, ki jih ima, velikost subjektov, v katerih ima te funkcije, razmere v njih ter narava, obseg in zapletenost njihovih dejavnosti, kraj ali država, v kateri imajo sedež, ter druge poklicne ali osebne obveznosti ali okoliščine (npr. sodni postopek, v katerega je vpleten).

Ker je opravljanje več direktorskih funkcij pomemben dejavnik, ki lahko vpliva na čas, potreben za izvrševanje funkcije, CRD IV določa največje število »direktorskih funkcij«, ki jih lahko ima član upravljalnega organa v instituciji, ki je »pomembna« po svoji velikosti, notranji organizaciji ter naravi, obsegu in zapletenosti dejavnosti.²⁴

²² Člen 91(8) CRD IV.

²³ Člen 91(2) CRD IV.

²⁴ Člen 91(3) CRD IV.

CRD IV določa tudi nekatera pravila o tem, kako se direktorske funkcije štejejo,²⁵ in dopušča možnost, da pristojni organi članom upravljanega organa dovolijo eno dodatno neizvršno direktorsko.²⁶

Minimalni nabor informacij, ki se zahteva od nadzorovanega subjekta, je naslednji:

- navedba o tem, koliko časa zahteva dani položaj;
 - popoln seznam mandatov ali položajev, katerim mora kandidat nameniti čas;
 - izjava kandidata, da ima dovolj časa za vse svoje mandate. Izjavo mora potrditi nadzorovani subjekt.
-

Dodatne informacije se ne zahtevajo v naslednjih primerih: (i) kandidat ima eno izvršno direktorsko funkcijo in dve neizvršni direktorski funkciji ali štiri neizvršne direktorske funkcije s »priznanimi ugodnostmi pri šteju«;²⁷ (ii) kandidat nima nobenih posebnih nalog (npr. predsedovanje komisiji); (iii) lastna izjava kandidata ne vzbuja dvomov glede časovne razpoložljivosti.

Kjer zgornji pogoji niso izpolnjeni, mora nadzorovani subjekt predložiti podrobno oceno časovnih obveznosti.

Zahtevajo se lahko naslednje dodatne informacije (glede na individualne okoliščine in skladno z načelom sorazmernosti):

- ali je kandidat zaposlen s polnim delovnim časom ali ne, navedba števila ur oziroma dni, namenjenih vsakemu mandatu ali položaju;
 - ali ima kateri od mandatov dodatne naloge, kot je predsedovanje komisiji (npr. predsednik revizijske komisije, komisije za tveganja, komisije za prejemke zaposlenih oziroma komisije za imenovanja);
 - ali bo nadzorovani subjekt zaradi svoje narave, vrste ali velikosti terjal več časa (npr. reguliran nadzorovani subjekt, subjekt, ki kotira na borzi ipd.);
 - potrdilo, da je bilo upoštevano trajno usposabljanje in razvoj ter da obstajajo krizni blažilniki;²⁸
 - ali ima kandidat izkušnje, bodisi splošne narave ali povezane z gospodarsko družbo, zaradi katerih bolje pozna svoje dolžnosti in jih zato lahko izpolnjuje bolj učinkovito.
-

²⁵ Člena 91(4) in (5) CRD IV.

²⁶ Člen 91(6) CRD IV.

²⁷ Izraz »priznane ugodnosti pri šteju« je pojasnjen v besedilu pod okvirjem.

²⁸ Ne le krizne situacije, povezane z institucijo, temveč tudi okoliščine, ki bi lahko nepričakovano vplivale na razpoložljivi čas (npr. sodni postopki).

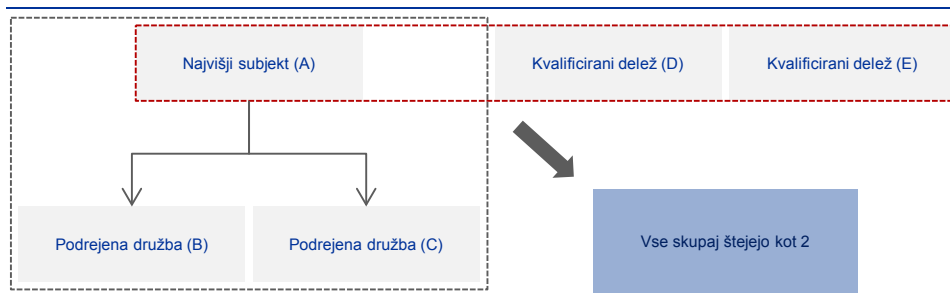
Štetje direktorskih funkcij (vključno s »priznanimi ugodnostmi pri štetju«)

Kot je omenjeno zgoraj, je število direktorskih funkcij, ki jih sme imeti član upravljalnega organa, v pomembnih nadzorovanih subjektih po CRD IV omejeno na eno izvršno direktorsko funkcijo z dvema neizvršnima direktorskima funkcijama ali na štiri neizvršne direktorske funkcije. Kljub temu obstajata dva dodatka k temu pravilu:

1. Direktorske funkcije v organizacijah, ki nimajo prvenstveno pridobitnih ciljev, se ne štejejo. Vseeno sodelovanje v upravi teh organizacij lahko vpliva na skupni razpoložljivi čas in ga je zato v obvestilu o sposobnosti in primernosti treba navesti.
2. V nekaterih primerih se več direktorskih funkcij šteje kot ena sama direktorska funkcija (»priznane ugodnosti pri štetju«):
 - (a) direktorske funkcije v okviru iste skupine;
 - (b) direktorske funkcije v institucijah, ki so članice iste institucionalne sheme za zaščito vlog,²⁹
 - (c) direktorske funkcije v subjektih, v katerih ima institucija kvalificirani delež.

ECB pri štetju uporablja restriktiven pristop. Če ima kandidat po eno direktorsko funkcijo v vsakem subjektu od A do E v spodnjem primeru, se to šteje kot dve direktorski funkciji in ne kot ena. Tudi če ima eno direktorsko funkcijo v subjektu A in eno v subjektu E, se to prav tako šteje kot dve funkciji. Po drugi strani se v primeru, ko ima kandidat po eno direktorsko funkcijo v subjektih A, B in C, to šteje kot ena direktorska funkcija.

Slika 2
Štetje direktorskih funkcij

Viri in opombe

V primerih, ko je iz štetja izvzetih veliko direktorskih funkcij (npr. član upravljalnega organa v številnih podrejenih družbah), mora kandidat podrobno navesti, koliko časa namenja vsaki direktorski funkciji in kako se s sinergijo znotraj različnih mandatov lahko zmanjša čas, potreben zanje.

²⁹ Institucionalna shema za zaščito vlog je v uredbi o kapitalskih zahtevah (CRR) opredeljena kot pogodbeno ali zakonsko določena ureditev odgovornosti skupine bank, ki štiti članice skupine ter zlasti zagotavlja njihovo likvidnost in solventnost.

Če ima kandidat v eni skupini izvršne in neizvršne mandate, se izvršni mandati štejejo pred neizvršnimi, zato se smatra, da ima v tej skupini izvršni mandat.

Štejejo se vse direktorske funkcije v vseh družbah, ne glede na to, ali so plačane ali ne.

5.5 Kolektivna primernost

Samoocena in tekoči nadzor upravljanja

Nadzorovani subjekt je v prvi vrsti sam odgovoren za to, da odkrije pomanjkljivosti v kolektivni primernosti. To izvede s samooceno svojega upravljalnega organa, na primer z uporabo matrike primernosti. O pomanjkljivostih poroča skupni nadzorniški skupini, s katero se o njih pogovori, saj je nadzor kolektivne primernosti upravljalnega organa predmet tekočega nadzora upravljanja. Vprašanje, kako se bo kandidat vključil v kolektivno primernost, je eno od meril, ki se preverja v okviru začetnega ocenjevanja kandidatove sposobnosti in primernosti. Pri teh ocenjevanjih se upošteva tekoči nadzor, ki ga izvaja skupna nadzorniška skupina.

Motivacija v času imenovanja

Nadzorovani subjekt mora predložiti naslednje:

- opis sestave upravljalnega organa, za katerega se kandidat ocenjuje;
 - **kratko utemeljeno izjavo**³⁰ o tem, kako bo kandidat prispeval h kolektivni primernosti;³¹
 - Če skupna nadzorniška skupina odkrije pomanjkljivosti v kolektivni primernosti in želi o njih razpravljati, lahko zahteva tudi rezultate periodične samoocene.
-

Utemeljena izjava je v idealnih razmerah sestavljena iz dveh delov: prvič, analiza obstoječega stanja na podlagi zaključkov zadnje samoocene, in drugič, navedba, kako bi kandidat vplival na obstoječe stanje. Ta navedba je lahko pojasnilo, kako bo kandidat dopolnil obstoječe stanje oziroma prispeval k njemu in/ali kako bo obstoječe stanje uporabljal kot vir znanja, veščin in izkušenj.

³⁰ Za pomembne institucije po CRD IV pri pripravi te izjave sodeluje komisija za imenovanja, v skladu z njeno obveznostjo, kot je opredeljena v členu 88(2)(c) CRD IV.

³¹ Izjavo je treba pripraviti bodisi za upravljalni organ v funkciji vodenja ali za upravljalni organ v funkciji nadzora. V izjavi je treba navesti tudi morebiten predlog, da kandidat postane član katere od specializiranih komisij v upravljalnem organu.

6 Razgovor

6.1 Namen

Razgovor je ena od oblik zbiranja informacij o kandidatu in dopolnjuje pisne informacije, ki jih predložita nadzorovani subjekt in kandidat, ter morebitne druge informacije o kandidatu iz drugih virov. Predstavlja priložnost, da se kandidata podrobneje izpraša o njegovih praktičnih izkušnjah³² in preveri, ali je dobro obveščen o nadzorovanem subjektu in relevantnih tržnih gibanjih. Uporabi se lahko tudi za preučitev vprašanj v zvezi s poštenostjo in ustreznostjo kandidata ter za preverjanje dejstev, s čimer se pridobijo dodatna zagotovila glede specifičnih elementov njegove sposobnosti in primernosti.

Razgovor je za nadzornika obenem priložnost, da osebno spozna kandidata in predstavi svoja pričakovanja glede prihodnjega sodelovanja med kandidatom, nadzorovanim subjektom in nadzornikom.

6.2 Obseg in oblike razgovora

Cilj razgovora je **dopolniti oziroma preveriti** (i) dokumentacijo, ki jo je predložil kandidat oziroma nadzorovani subjekt, ali (ii) informacije, ki jih je nadzornik prejel iz drugih virov. Zato je razgovor eno od orodij, ki se uporablja v fazi zbiranja informacij v postopku ocenjevanja, da bi se ugotovila relevantna dejstva.

ECB pri razgovorih uporablja sorazmeren in tveganju prilagojen pristop.

Razgovor je **obvezen**, ko gre za **ново imenovanje** na mesto glavnega izvršnega direktorja ali predsednika v samostojni banki in hierarhično najvišji banki v skupini. Če je najvišji subjekt v skupini holding, je takšen razgovor obvezen za največjo banko v skupini. Pri združenjih se za najvišji subjekt šteje osrednja družba ali osrednje združenje.

Položaja glavnega izvršnega direktorja (ali enakovredne funkcije) in predsednika upravljalnega organa sta povezana z največjimi tveganji, zato se z osebo, imenovano na katerega od teh položajev, opravi razgovor. V ustrezno utemeljenih primerih se ECB lahko odloči, da razgovor ni potreben, in sicer takrat, ko je oseba, imenovana na položaj glavnega izvršnega direktorja, že eden od članov upravljalnega organa ali je bil razgovor z njo opravljen pred kratkim.

V vseh ostalih primerih se lahko razgovor po potrebi opravi kot orodje pri oceni sposobnosti in primernosti (npr. če obstaja dvom glede sposobnosti ali poštenosti/ustreznosti kandidata).

³² Glej odstavek 5,1.

V **informativnem razgovoru** se obravnavajo vsi elementi primernosti. Če po tem razgovoru še vedno ostajajo odprta vprašanja, je mogoče opraviti **drugi, specifični razgovor**, v katerem je poudarek na dejstvih, ki vzbujajo dvom. ECB se lahko odloči tudi, da opravi samo specifični razgovor, na primer če je že iz pisne dokumentacije razvidno, da obstajajo konkretna vprašanja glede sposobnosti in primernosti kandidata.

6.3 Obvestilo

Kandidat in nadzorovani subjekt bosta dovolj vnaprej pisno obveščena o datumu, času in kraju razgovora.

Če je specifični razgovor načrtovan zato, ker obstajajo konkretna vprašanja glede sposobnosti in primernosti kandidata, bosta kandidat in nadzorovani subjekt vnaprej prejela opis teh vprašanj.

6.4 Komisija za razgovor

V komisiji sta na splošno najmanj dve, a navadno ne več kot tri osebe. Člani komisije, vsekakor pa vsaj predsednik, morajo biti na dovolj visokem položaju. Noben član komisije ne sme biti v nasprotju interesov ali zaznanem nasprotju interesov oziroma pristranski glede katerega koli kandidata, s katerim se opravlja razgovor.

6.5 Jezik

ECB se bo z kandidatom dogovorila, v katerem jeziku bo potekal razgovor. Če je nadzorovani subjekt sprejel angleščino kot jezik, v katerem prejema formalne odločitve ECB, bo razgovor opravljen v angleščini, razen če kandidat ne zahteva drugače.

7 Proces ocenjevanja

Sprožitveni dogodki

Ocenjevanje sposobnosti in primernosti lahko sprožijo naslednji dogodki:

- sprememba v upravljalnem organu zaradi novega imenovanja, spremembe položaja ali podaljšanja mandata,³³
- nova dejstva ali katerokoli drugo vprašanje,³⁴
- postopek za izdajo dovoljenja³⁵ ali postopek glede pridobitve kvalificiranega deleža.³⁶

7.1 Nova imenovanja

Standardni postopek

Običajni interni postopek EMN za nova imenovanja se začne z obvestilom nadzorovanega subjekta pristojnemu nacionalnemu organu o (predlaganem) imenovanju novega člana upravljalnega organa v skladu z zahtevami nacionalne zakonodaje. V ta namen nadzorovani subjekt uporabi obrazce in predloge, ki jih zagotovi pristojni nacionalni organ. Slednji obvesti ECB in navede rok, do katerega mora biti odločitev sprejeta, če tak rok predpisuje nacionalna zakonodaja. Pristojni nacionalni organ in ECB zbereta vso potrebno dokumentacijo in izvedeta skupno ocenjevanje, pri čemer zagotovita, da:

- je ocenjevanje opravljeno v skladu z vsebinskimi merili iz nacionalne zakonodaje;
- so izpolnjene zahteve iz zakonodaje Unije;
- so rezultati oblikovani na enak način kot v drugih ocenjevanjih sposobnosti in primernosti.

Ocenjevanje obsega naslednje elemente: pregled prejete dokumentacije; preveritev v lokalnih registrih; preveritev v podatkovni zbirki EBA o upravnih sankcijah; stik z drugimi nacionalnimi organi, in sicer z organom, ki je pristojen za nadzor finančnega poslovanja, če je to relevantno, ter z domačimi ali tujimi organi, ki so pristojni za nadzor drugih finančnih subjektov, v katerih kandidat dela ali je delal v preteklosti

³³ Člen 93 okvirne uredbe o EMN.

³⁴ Člen 94 okvirne uredbe o EMN.

³⁵ Člen 78 okvirne uredbe o EMN.

³⁶ Člen 86 okvirne uredbe o EMN.

oziroma v katerih je bil član upravljalnega organa. Pristojni nacionalni organ in ECB lahko po potrebi pisno ali v razgovoru zahtevata dodatne informacije.

ECB ob pomoči pristojnega nacionalnega organa pripravi odločitev, ki jo predloži v odobritev Nadzornemu odboru in v sprejem Svetu ECB.

Za večino manjših subjektov pod neposrednim nadzorom ECB ter za spremembe v upravljalnem organu in podaljšanja mandata se uporablja sorazmerni pristop. V teh primerih se uporablja enostavnejši postopek s poenostavljeno predlogo. Vseeno ostaja ocenjevanje, ali so merila sposobnosti in primernosti izpolnjena, enako.

Sprememba v upravljalnem organu

Za spremembo v upravljalnem organu se šteje sprememba, ki ni posledica novega imenovanja. Obsega podaljšanje mandata, spremembo položaja in odstop.

»Sprememba položaja« nastane, če:

- je predlagano, da se neizvršni član imenuje za izvršnega direktorja ali obratno;
- je predlagano, da se član imenuje za predsednika upravljalnega organa, predsednika enega od specializiranih komisij v upravljalnem organu ali za glavnega izvršnega direktorja.

Ocenjevanje sposobnosti in primernosti se opravi samo v primeru sprememb v upravljalnem organu (sprememba položaja in podaljšanja mandata), če je to zahtevano in kot je opredeljeno v nacionalni zakonodaji. Nadzorovani subjekt mora obvestiti pristojni nacionalni organ o spremembi, odločitev pa sprejme ECB. Če po nacionalni zakonodaji odločitev ni potrebna, mora nadzorovani subjekt o spremembi preprosto obvestiti pristojni nacionalni organ.

Pri spremembi položaja se ocenjujejo zlasti izkušnje, saj sprememba najbolj vpliva na to merilo. Vseeno lahko vpliva tudi na razpoložljivi čas, nasprotje interesov³⁷ in kolektivno primernost, zato se ocenjujejo tudi ta merila.

Ko gre za podaljšanje mandata, se kandidat šteje za primernega, če se v času prvega mandata niso pojavila nova dejstva, razen če nacionalna zakonodaja zahteva polno poglobljeno ocenjevanje vseh petih meril sposobnosti in primernosti.

Sprememba v upravljalnem organu nastane tudi zaradi odstopa, vendar v tem primeru ni treba sprejeti nobene odločitve. Z osebo, ki je odstopila, se lahko opravi izhodni razgovor, da bi bilo mogoče bolje razumeti okoliščine, v katerih je zapustila upravljalni organ, saj so te informacije lahko koristne za tekoči nadzor institucije.

³⁷ To je pomembno predvsem v primerih, ko ima kandidat tudi druge položaje v okviru iste skupine, katere član je nadzorovani subjekt. Če je na primer predlagan za položaj neizvršnega direktorja v matični družbi, vendar ostaja obenem tudi izvršni direktor na ravni podrejene družbe, se lahko pojavi novo nasprotje interesov.

7.2 Nova dejstva

Za nova dejstva lahko ECB in pristojni nacionalni organ izvesta na različne načine. Nadzorovani subjekt mora pristojni nacionalni organ obvestiti o vseh novih dejstvih ali »katerem koli drugem vprašanju« (v nadaljnjem besedilu »novo dejstvo«) po členu 94(1) okvirne uredbe o EMN. Tudi pristojni nacionalni organ ali ECB lahko sama izvesta za nova dejstva, ki bi lahko vplivala na prejšnjo oceno primernosti kandidata (npr. poročilo o kršitvi, informacije, zbrane z inšpekcijskim pregledom na kraju samem, poročila v medijih).

ECB in pristojni nacionalni organ se lahko nato od primera do primera odločita, ali bosta izvedla novo ocenjevanje.³⁸ V njem pregledata predvsem merila, na katera vplivajo nova dejstva.

7.3 Izdaja dovoljenja in pridobitev kvalificiranega deleža

V primeru, ko se kreditni instituciji izdaja dovoljenje za opravljanje bančnih storitev, se ocenjevanje sposobnosti in primernosti opravi v okviru postopka izdaje dovoljenja.

V primeru postopka za pridobitev kvalificiranega deleža, kjer predlagani pridobitelj imenuje člana upravljalnega organa na podlagi predlagane pridobitve, se ocena sposobnosti in primernosti opravi v okviru postopka izdaje dovoljenja.

³⁸ Člen 94(2) okvirne uredbe o EMN.

8 Odločitev

Postopek z neugovarjanjem

Formalna odločitev ECB se sprejme po vsakem ocenjevanju sposobnosti in primernosti. Odločitev odobri Nadzorni odbor in jo sprejme Svet ECB po postopku z neugovarjanjem, opredeljenem v členu 26 uredbe o EMN, in sicer do ustreznega roka, če je ta določen v nacionalni zakonodaji.

Vrste odločitev

Za kandidata se lahko odloči, da je ali da ni sposoben in primeren. Pozitivni odločitvi lahko ECB doda priporočila, pogoje ali obveznosti. Kadar zadržkov s temi dodatki ni mogoče ustrezno odpraviti, je treba sprejeti negativno odločitev.

Pozitivna ali negativna odločitev se lahko navezuje tudi na tekoče nadzorniško delo na tem področju.

Če bi nameravana odločitev lahko negativno vplivala na pravice kandidata ali nadzorovanega subjekta,³⁹ je treba upoštevati nekatera temeljna načela in pravice:

- ECB pri odločitvi upošteva samo ugovore, o katerih so se osebe, ki so predmet postopka (imenovane tudi stranke), lahko izrekle.⁴⁰
- ECB upošteva vse relevantne okoliščine⁴¹ ter lahko zasliši priče in izvedence, če meni, da je to potrebno, in ugotovitve vključi v spis.⁴²
- Stranka ima pravico do izjave.⁴³
- Stranka ima pravice, ki veljajo na splošno: pravico do pravnega zastopstva,⁴⁴ pravico do vpogleda v spis ECB⁴⁵ in pravico do obrazložitve.⁴⁶

³⁹ Na primer v primeru negativne odločitve ali pozitivne odločitve z dodatnimi določbami, s katerimi kandidat in nadzorovani subjekt nista izrecno in pisno soglašala.

⁴⁰ Člen 22 uredbe o EMN.

⁴¹ Člen 28 okvirne uredbe o EMN.

⁴² Člena 29 in 30 okvirne uredbe o EMN.

⁴³ Člen 31 okvirne uredbe o EMN. Zaslisanje se lahko opravi v obliki sestanka ali pisno in temelji na osnutku odločitve. Osnutek odločitve se spremeni v skladu z oceno zaslisanja.

⁴⁴ Člen 27 okvirne uredbe o EMN.

⁴⁵ Člen 32 okvirne uredbe o EMN.

⁴⁶ Člen 33 okvirne uredbe o EMN.

8.1 Pozitivna odločitev

Kot je pojasnjeno zgoraj, lahko ECB pozitivni odločitvi doda priporočila, pogoje in obveznosti.

Pozitivna odločitev s priporočilom

Če so vse zahteve glede sposobnosti in primernosti izpolnjene, vendar je bilo odkrito vprašanje, ki ga je treba rešiti, lahko ECB v sami odločitvi navede priporočila ali izrazi pričakovanja. Uporaba takšnih nezavezujočih instrumentov je mišljena tudi kot spodbuda za uporabo najboljših praks v instituciji in kot napotilo k zaželenim izboljšavam.

Pozitivna odločitev s pogojem

ECB lahko določi tudi pogoje. Pogoj je zahteva do nadzorovanega subjekta (ki ima lahko posledice tudi za kandidata), sprejeta namesto sicer negativne odločitve. ECB pogoje določi samo, če je nujno, da kandidat izpolni merila sposobnosti in primernosti, in sicer samo, če:

- bi lahko sprejela negativno odločitev, vendar je pomanjkljivost mogoče zlahka odpraviti;
- je pogoj natančno opredeljen in ga je mogoče izpolniti v natančno določenem in razmeroma kratkem času;
- je vsebino pogoja mogoče utemeljiti z ocenjevalnimi merili, ki so določena v nacionalni zakonodaji.

Najpogostejši pogoji so naslednji:

- obvezno usposabljanje na določenem področju;
- opustitev zunanje direktorske ali druge funkcije;
- poskusno obdobje na ravni, ki je nižja od upravljalnega organa.

Če je bila sprejeta pogojna odločitev, mora nadzorovani subjekt pravočasno obvestiti ECB, da je bil pogoj izpolnjen. Neizpolnitev pogoja pomeni, da odločitev ECB bodisi nikoli ne postane veljavna bodisi ni več veljavna.

Če je kandidat že član upravljalnega organa in ni pripravljen odstopiti na lastno pobudo, lahko ECB uporabi nadzorniška pooblastila, da ga v upravljalnem organu zamenja.⁴⁷ Za takšen ukrep zamenjave je potrebna nova posebna odločitev ECB, ki

⁴⁷ Člen 16(2)(m) uredbe o EMN.

pa ne vključuje nove ocene sposobnosti in primernosti in za katero velja pravica do izjave.

Pozitivna odločitev z obveznostjo

Odločitev ECB lahko vključuje tudi obveznost, da se zagotovi posebna vrsta informacij za namene stalnega ocenjevanja sposobnosti in primernosti ali da se sprejme poseben ukrep v zvezi s sposobnostjo in primernostjo. Obveznost ne velja za kandidata samega, marveč za celoten nadzorovani subjekt. Neizpolnjevanje obveznosti za razliko od neizpolnjevanja pogoja ne vpliva samodejno na sposobnost in primernost kandidata.

Najpogostejše obveznosti so:

- poročanje o odprtih sodnih postopkih;
- izboljšave v pisno opredeljenih politikah o nasprotju interesov;
- izboljšave na področju kolektivne primernosti.

8.2 Sporočanje odločitve in pritožba

Nadzorovani subjekt in kandidat se obvestita o odločitvi, ki jo sprejme Svet ECB. Izvrševanje odločitve ureja nacionalna zakonodaja (npr. kandidat se mora registrirati v ustreznem nacionalnem registru).

Kandidat in nadzorovani subjekt lahko zahtevata presojo s strani Upravnega odbora za pregled ali odločitev izpodbijata neposredno na Sodišču Evropske unije.

9 Zamenjava članov upravljalnega organa

V skladu s členom 16(2)(m) uredbe o EMN ima ECB pooblastila, da kadar koli zamenja člana upravljalnega organa pomembnega nadzorovanega subjekta, ki ne izpolnjuje zahtev iz aktov, navedenih v prvem pododstavku člena 4(3) uredbe o EMN.

Kratice in terminologija

Kandidat	Oseba, ki je predlagana za položaj v upravljalnem organu ali je bila na tak položaj imenovana.
AUT	Oddelek Dovoljenja (Authorisation Division) v ECB
CRD IV	Direktiva o kapitalskih zahtevah
Direktorska funkcija	Položaj člana upravljalnega organa gospodarske družbe
EBA	Evropski bančni organ
ECB	Evropska centralna banka
EU	Evropska unija
SNS	Skupna nadzorniška skupina
Upravljalni organ	Upravljalni organ v funkciji nadzora in v funkciji vodenja
PNO	Pristojni nacionalni organi
SREP	Proces nadzorniškega pregledovanja in ovrednotenja
EMN	Enotni mehanizem nadzora
Uredba o EMN	
Okvirna uredba o EMN	
Smernice EBA glede sposobnosti in primernosti	
Smernica EBA glede notranjega upravljanja	

© Evropska centralna banka, 2016

Poštni naslov 60640 Frankfurt na Majni, Nemčija
Telefon +49 69 1344 0
Spletno mesto www.bankingsupervision.europa.eu

Vse pravice so pridržane. Razmnoževanje v izobraževalne in nekomercialne namene je dovoljeno pod pogojem, da je naveden vir.